

Mo i Rana, 2026-06-01

Justis og beredskapsdepartementet
Politiavdelingen

Hørings svar – Forslag til endring i gebyr våpenforvaltning

Bakgrunn

Dynamisk Sportsskyting Norge (heretter forkortet DSSN) viser til høringsnotat med forslag til endringer i gebyr i våpenforvaltningen med høringsfrist 16.06.2026. DSSN er en skytterorganisasjon med rundt 5500 medlemmer fordelt på over 80 klubber fordelt over hele landet. DSSN klubbene disponerer sine respektive baner enten i samarbeid med DFS, NSF, NROF, forsvaret eller egne eide baneanlegg. Alle DSSN klubber driver med våpen og sikkerhetsopplæring, treninger og stevner. En betydelig del av våre medlemmer har bakgrunn fra forsvaret, beredskapsetater, NROF, annen frivillighet og tilsvarende skytterforbund. DSSN er en del av den store skytterfamilien i Norge.

DSSN er bekymret for at den varslede økningen av gebyrer vil medføre en betydelig ulempe for drift og rekruttering i den frivillige aktiviteten hos DSSN og tilsvarende skytterforbund. DSSN har ikke vurdert konsekvensene hos andre berørte skytterforbund, men samarbeider tett med disse, og deler deres bekymring rundt denne saken.

1. Mangelfull utredning av alternative finansieringsmodeller.

Departementet legger til grunn at full selvkost skal være styrende for gebyrfastsettelsen. Det fremgår imidlertid ikke at alternative modeller er vurdert, slik utredningsinstruksen krever. Det er ikke drøftet om våpenforvaltningens kontrolloppgaver – som primært er begrunnet i samfunnssikkerhet – helt eller delvis bør finansieres over statsbudsjettet.

Det burde vært vurdert:

- Delvis selvkost.
- Differensierte gebyrer basert på risiko og ressursbruk.
- Gebyrfritak eller redusert gebyr for frivillige organisasjoner, ungdomsrekruttering og idrett.

Fraværet av slike vurderinger svekker forslaget betydelig.

Postadresse:
Postboks 6586 Etterstad
988 539 155
0607 Oslo

Side 1 av 4
Org# 988539155
E-mail: post@dssn.no
Bankkonto#15031110898
Web: www.dssn.no

Mo i Rana, 2026-06-01

2. Utilstrekkelig dokumentasjon av kostnadsgrunnlaget.

Høringsnotatet viser til at politiet bruker over 200 millioner kroner på våpenforvaltningen, men det gis ingen etterprøvbare dokumentasjon. Det foreligger ikke:

- Spesifikasjon av kostnadskomponenter.
- Metode for beregning av tidsbruk per sakstype.
- Vurdering av effektiviseringsgevinster ved digitalisering.
- Sammenligning med tidligere års ressursbruk.

Når gebyrene foreslås økt til nivåer som i enkelte tilfeller overstiger 15 000 kroner, må kostnadsgrunnlaget være transparent og etterprøvbart. Det er det ikke i foreliggende notat.

3. Prinsipielle og rettslige utfordringer ved livsløpskostnader.

Forslaget innebærer at gebyrene skal dekke fremtidige kontroller, tilbakekall og administrativ håndtering som ikke nødvendigvis vil inntreffe for den enkelte søker. Dette reiser spørsmål om forholdsmessighet og om gebyret fortsatt kan anses som betaling for en konkret forvaltningsytelse, jf. legalitetsprinsippet og alminnelige gebyrrettslige prinsipper.

Det er ikke drøftet om modellen er forenlig med:

- Krav til saklig sammenheng mellom gebyr og tjeneste.
- Forbudet mot å bruke gebyr som fiskalt virkemiddel.
- Prinsippet om at gebyr skal dekke faktisk ressursbruk knyttet til den enkelte sak.

Dette er en vesentlig mangel.

4. Manglende vurdering av samfunnsvirksomheter.

Forslaget mangler en bred vurdering av konsekvenser for:

- Frivillige organisasjoner og idrettsaktivitet.
- Rekruttering av unge skyttere.
- Andre skytterorganisasjoner
- Små og mellomstore næringsaktører.
- Etterlevelse og risiko for uregistrert omsetning.
- Totalforsvaret.

Gebyrene foreslås økt i et omfang som kan påvirke både etterspørsel, lovlighet og organisert aktivitet. Slike virkninger er ikke vurdert, til tross for at utredningsinstruksen krever dette.

5. Ubalanse mellom digitaliseringsgevinster og gebyrøkning.

Departementet viser til økt digitalisering og automatisering av saksbehandlingen. Det fremgår imidlertid ikke hvordan dette er reflektert i kostnadsberegningene. Normalt vil digitalisering redusere ressursbruk per sak. I forslaget brukes digitalisering som begrunnelse

Postadresse:
Postboks 6586 Etterstad
988 539 155
0607 Oslo

Side 2 av 4
Org# 988539155
E-mail: post@dssn.no
Bankkonto#15031110898
Web: www.dssn.no

Mo i Rana, 2026-06-01

for en gebyrmodell som samlet sett gir betydelig høyere gebyrer. Dette fremstår som inkonsistent og er ikke tilstrekkelig forklart.

DSSN tillater seg å henvise til Sverige, der de også nylig har hel-digitalisert prosessen for våpensøknader. Der er prisene per nå lavere enn i Norge i dag. Digitaliseringsprosessen i Norge skal vel i utgangspunktet være tilnærmet lik våre naboland.

Sverige: <https://polisen.se/tjanster-tillstand/vapen-regler-och-tillstand/handlaggningstid-och-avgift-vapentillstand/?shem=rimsouwouoe>

Finland: <https://poliisi.fi/en/apply-for-firearms-permit>

6. Rettssikkerhetsmessige utfordringer.

Når gebyrene økes betydelig, øker også betydningen av:

- Kvalitet i saksbehandlingen.
- Risiko for feil i automatiserte vedtak.
- Klageadgang og klagekostnader.
- Behov for manuell kontroll i tvilstilfeller.

Høringsnotatet drøfter ikke hvordan gebyrmodellen påvirker rettssikkerheten, herunder om gebyr for avslag er forholdsmessig når avslag kan skyldes feil i automatiserte prosesser.

7. Uklare kriterier for gebyrnivå.

Gebyrene varierer betydelig mellom sakstyper, men det gis ingen redegjørelse for:

- Hvilke kriterier som ligger til grunn for differensieringen.
- Hvordan tidsbruken er beregnet.
- Hvorfor enkelte gebyrer er satt på et nivå som fremstår uforholdsmessig høyt.

Uten en klar og etterprøvbar begrunnelse er det vanskelig å vurdere om gebyrene er saklige og forholdsmessige.

8. Legitimitet og tillit.

Våpenforvaltningen er et område der tillit mellom myndigheter og brukere er avgjørende. En kraftig gebyr økning, uten solid begrunnelse kan svekke denne tilliten. Dette hensynet er ikke vurdert i høringsnotatet.

Mo i Rana, 2026-06-01

Konklusjon

Forslaget til ny gebyrmodell fremstår som utilstrekkelig utredet og mangelfullt begrunnet. Det foreligger betydelige svakheter knyttet til:

- Forholdsmessighet.
- Rettssikkerhet.
- Samfunnsvirkninger.
- Dokumentasjon av kostnadsgrunnlaget.
- Vurdering av alternative modeller.

DSSN anbefaler at departementet utarbeider et revidert høringsnotat som:

Enten A:

1. Dokumenterer kostnadsgrunnlaget i tråd med kravene i utredningsinstruksen.
2. Vurderer alternative finansieringsmodeller.
3. Gjennomfører en bred samfunnsøkonomisk og samfunnsmessig konsekvensanalyse.
4. Vurderer differensierte gebyrer og unntak for frivillighet og ungdomsrekruttering.
5. Redegjør for hvordan digitalisering faktisk påvirker ressursbruk og gebyrnivå.

Eller B:

Holder gebyrene på dagens nivå i minst 3 år til, for å belyse kostnadsnivå og kvalitetssikre endringen ved digitalisert våpenkontroll og søknadsbehandling.

En så omfattende omlegging av gebyrsystemet krever en mer grundig og balansert utredning enn det som foreligger.

*Merknad:

- DSSN finner det uforvarselig at endringene er forutsatt iverksatt 1. Juli, kun 12 dager etter høringsfrist 19. Juni, da man umulig kan ta evt hørings svar i betraktning på så kort tid. Dette underbygger inntrykket av at prosessen er forhastet.
- DSSN stiller spørsmålsteget ved hvordan en slik gebyr økning kan spille inn i totalforsvaret og beredskap i Norge. 2026 er tross alt satt som «Totalforsvarsåret».

For Dynamisk Sportsskyting Norge
Styret v/Andreas Lyssand, President